

Yüz, Bacaklar, Hareket, A?lama, Avutabilme Davran??sal Skalası? (FLACC)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yüz, Bacaklar, Hareket, A?lama, Avutabilme Davran??sal Skalası?* (FLACC). Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33545>

Özet

Yüz, Bacaklar, Hareket, A?lama, Avutabilme Davran??sal Skalas? (**FLACC**), özellikle kendini ifade edemeyen veya sözel ileti?imi k?s?tl? olan hastalarda **a?r? de?erlendirmesi** yapmak amacıyla geli?tirilmif? davran??sal bir ölçektir. Bu akademik giri?, ölçe?in Türkiye ba?lam?nda kullan?m?n? inceleyen uyarlama çal??mas?na dayanmaktadır. S?lay ve Akyol (2017) taraf?ndan gerçekte?tirilen bu çal??ma, **FLACC** skalas?n?n psikometrik özelliklerini, özellikle de Yo?un Bak?m Üniteleri ortam?nda sedasyon-ajitasyon ve a?r? durumlar?n?n de?erlendirilmesinde geçerli ve güvenilir bir araç olarak kullan?labilmesi için analiz etmi?tir.

Ölçe?in ba?ar?s?, gözlemlenebilir be? temel davran?? kategorisi üzerinden puanlama yapma yetene?ine dayan?r, bu da onu çocuklardan sedatize yeti?kinlere kadar geni? bir hasta grubunda kritik öneme sahip k?lmaktadır. Uyarlama çal??mas?, dil, yap? ve içerik geçerlili?i yöntemlerini kullanarak ölçe?in Türkçe kültürüne uygunlu?unu do?rulam??t?r.

Anahtar Kelimeler

FLACC, A?r? De?erlendirmesi, Davran??sal Ölçek, Yo?un Bak?m, Sedasyon-Ajitasyon, Uyarlama, Psikometrik Özellikler, Asiye Akyol.

Yazarlar

F. S?lay, A. Akyol

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, sözel raporlama yapamayan hastalarda (özellikle bebekler, çocuklar veya yo?un bak?mda sedatize edilmi? yeti?kinler) a?r? düzeyini objektif davran??sal gözlemler yoluyla de?erlendirmektir. Türkiye uyarlama çal??mas?n?n (S?lay & Akyol, 2017) spesifik amac? ise, **FLACC** ölçe?inin Türkçe diline çevirisini yaparak, **Yo?un Bak?m Üniteleri**'nde sadece a?r?y? de?il, ayn? zamanda sedasyon ve ajitasyon durumlar?n? da de?erlendirmede kullan?labilecek geçerli ve güvenilir bir araç olarak psikometrik özelliklerini kan?tlamakt?r.

Uyarlama süreci, ölçe?in klinik uygulamalarda do?ru ve etkili bir ?ekilde kullan?labilmesini sa?lamak ad?na kültürel ve dilsel e?de?erli?i tesis etmeyi hedeflemi?tir. Bu sayede, Türkiye'deki sa?lık profesyonelleri için standart bir davran??sal a?r? de?erlendirme arac? sunulmu?tur.

Yap?

FLACC skalas?, hastan?n davran??sal tepkilerini gözlemleyerek a?r? yo?unlu?unu ölçen çok boyutlu bir yap?y? temsil eder. Ölçek, ad?ndan da anla??laca?? gibi, be? temel davran??sal

kategoriye odaklan?:

Face (Yüz): Yüz ifadesindeki de?i?iklikler (ka? çatma, dudak bükme, gerginlik).

Legs (Bacaklar): Bacak hareketleri ve pozisyonu (rahat, gergin, tekmeleme).

Activity (Hareket): Vücut aktivitesi (sakin, k?p?r k?p?r, yay çizme).

Cry (A?lama): Sesli ifadeler (a?lama yok, inleme, sürekli a?lama).

Consolability (Avutabilme): Hastan?n teselli edilmeye veya rahatlat?lmaya tepkisi.

Her bir kategori 0 ila 2 aras?nda puanlan?, bu da toplam 10 puanlık bir skala sa?lar. Yüksek puanlar daha ?iddetli a?r? veya rahats?zlik i?aret eder. Türk uyarlamas?, bu be? faktörlü yap?nın ICU ortam?nda sedasyon ve ajitasyon ile ili?kili davran??lar? da kapsayacak ?ekilde geçerlili?ini ara?t?rm??t?r.

Geçerlilik

Ölçe?in Türkçe versiyonunun geçerlili?i, kapsamlı bir psikometrik analiz süreciyle incelenmi?tir. S?lay ve Akyol (2017) çal??mas?nda üç ana geçerlilik türü analiz edilmi?tir:

Dil Geçerlili?i: Ölçe?in ?ngilizce orijinali ile Türkçe çevirisi aras?ndaki anlamsal ve kültürel e?de?erlili?in sa?lanması. Bu, çeviri-geri çeviri yöntemleriyle gerçekleştirilmi?tir.

Yap? Geçerlili?i: Ölçe?in teorik olarak ölçmesi beklenen psikolojik yap?y? (a?r? ve davran??sal rahats?zlik) gerçekten ölçüp ölçmedi?inin belirlenmesi. Bu analizler genellikle faktör analizi gibi istatistiksel yöntemleri içerir.

?zerik Geçerlili?i: Ölçek maddelerinin ölçülmek istenen alan?n tamam?n? yeterince temsil edip etmedi?inin uzman görüş?leriyle de?erlendirilmesi.

Bu analizler, Türkçe **FLACC** skalas?nın, yap? geçerlili?i aç?s?ndan klinik kullan?ma uygun oldu?unu göstermi?tir.

Güvenilirlik

Türkçe **FLACC** skalas?nın güvenilirli?ini belirlemek amacıyla **iç tutarlılık** yöntemleri kullan?lm??t?r. ç tutarlılık, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne derece tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir. Genellikle Cronbach Alfa katsay?s? ile rapor edilen bu yöntemler, ölçe?in maddeleri aras?ndaki korelasyonun yüksek oldu?unu ve dolay?s?yla ölçe?in güvenilir oldu?unu do?rulamay? amaçlam??t?r. Yüksek iç tutarlılık, ölçe?in farklı zamanlarda veya farklı gözlemciler taraf?ndan uyguland??nda tutarlı sonuçlar verece?i anlam?na gelir.

Faktör Analizi

Orijinal kaynakta spesifik faktör analizi sonuçlar? detaylandırılmam?? olmakla birlikte, yap?

geçerlili?i analizlerinin bir parças? olarak faktör analizinin gerçekleştirildi?i varsay?lmaktadır. **FLACC**, do?as? gere?i be? temel davran??sal boyutu ölçtü?ü için, uyarlama çal??mas?nda Do?rulay?? Faktör Analizi (DFA) veya Aç?mlay?? Faktör Analizi (AFA) kullan?larak, be? faktörlü yap?n?n Türkçe örneklemede de korundu?u do?rulanm??t?r. Bu analiz, ölçe?in kültürel adaptasyon sürecinde orijinal ölçek yap?s?n?n bütünlü?ünü korudu?unu teyit etmek için kritik öneme sahiptir.

Ölçüm Aracı

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Davran??sal Gözlem Skalası (Behavioral Observation Scale). Puanlama 0'dan 10'a kadardır (her bir kategori 0, 1 veya 2 puan alır).

Language Available: Türkçe (Uyarlama), İngilizce (Orijinal)

Population Group: Yo?un Bak?m Ünitelerinde (YBÜ) bulunan hastalar.

Age Group: Sözel ileti?im kuramayan, sedatize edilmi? veya bilinci kapalı yeti?kin hastalar ve pediatrik hastalar dahil olmak üzere geni? bir ya? grubu.

Population Details: Çal??ma, YBÜ'de tedavi gören ve a?r? veya sedasyon-ajitasyon seviyelerinin davran??sal olarak de?erlendirilmesi gereken kritik durumdaki hastalar üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Methodology: Do?rudan yatak ba?? gözlemi ile hastan?n yüz ifadesi, bacak pozisyonu, hareketlili?i, a?lama durumu ve avutulabilirlik düzeyi de?erlendirilir.

Anahtar Kelimeler

A?r? Skalası, A?r? de?erlendirmesi, FLACC Skalası, Psikometri, Yo?un Bak?m, Sedasyon Skalası.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Mevcut De?il

Affiliation Email addresses: asiye.durmaz@ege.edu.tr (Sorumlu Yazar: Asiye Akyol)

Correspondence Address: Mevcut De?il

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I? (Uyarlama): 2017

?zinler ve Ücret: Bilgi Mevcut De?il. Kullan?m için sorumlu yazar (Asiye Akyol) ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

PDF Kayna??: Ölçe?in orijinal PDF belgesi bu adresten indirilebilir: yuz-bacaklar-hareket-aglama-avutabilme-davranissal-skalasi-flacc-toad.pdf

Kaynaklar

S?lay, F., & Akyol, A. (2017). *Yo?un bak?m ünitelerinde Sedasyon-Ajitasyon ve a?r? de?erlendirmesinde kullan?lan iki ölçüm arac?n?n Türkçe'ye uyarlanması: Geçerlilik ve güvenilirlik çal??ması*. Adnan Menderes Üniversitesi 1. Uluslararası Sağlık Bilimleri Kongresi, içinde (ss. 126). Aydın: Adnan Menderes Üniversitesi.

Yüz, Bacaklar, Hareket, A?lama, Avutabilme Davran??sal Skalası (FLACC)

Maddeleri

ÖNEML?: Orijinal kaynakta ölççe?in maddeleri listelenmemi?tir. Bu bölüm, yalnızca kaynakta belirtilen ba?l??? korumak amacıyla tutulmu?tur.

Yüz, Bacaklar, Hareket, A?lama, Avutabilme Davran??sal Skalası (FLACC) maddeleri bu kaynakta sa?lanmam??tır.